

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«З А Т В Е Р Д Ж У Ю»

Гарант освітньої програми

 Л.В.Смолій

« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Людина і економіка»

Освітній рівень: перший (бакалаврський) вищої освіти

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань - 2021

Робоча програма з навчальної дисципліни «Людина і економіка» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 – економіка – Умань: Уманський НУС, 2021. – 24 с.

Розробник: Костюк В.С., к.е.н, доцент кафедри економіки
Костюк В.С..

Робоча програма затверджено на засіданні кафедри економіки

Протокол від «30 липня» 2021 року № 14

Завідувач кафедри економіки
Мудрак (Р.П. Мудрак)

30 липня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «31» серпня 2021 року №1

Голова Смолій (Л.В.Смолій)

31 серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 051 Економіка	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента - 3	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма Економіка	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		46 год.	78 год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Людина, властивості людської природи, є одним з основних елементів аналізу в усіх суспільних дисциплінах і, насамперед, в економіці. Розуміння мотивації людини, її інтересів та поведінки має важливе значення при оцінці різних теоретичних обґрунтувань економічної політики.

Мета дисципліни: формування знань студентів щодо характеру відображення людини в економічній теорії, її цілей та мотивів діяльності, вибору благ та ресурсів.

Основні завдання дисципліни:

- висвітлення основних характеристик відображення людини в економічній теорії, її цілей та мотивів діяльності, вибору благ та ресурсів;
- вивчення моделі людини в контексті проблеми міждисциплінарних досліджень в суспільних науках;
- застосування моделей людини в дослідженні економічних проблем.

Структурно-логічне місце дисципліни в навчальному процесі. Курс «Людина і економіка» органічно пов'язаний з такими дисциплінами навчального плану, як «Політекономія», «Історія економічних вчень», є теоретичною базою для вивчення «Мікроекономіки», «Макроекономіки», «Економіки праці і соціально-трудова відносин».

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами таких **компетентностей:**

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

Вивчення дисципліни має забезпечити отримання здобувачами таких **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Базові основи людини і економіки

Тема 1. Людина і економіка:соціоекономіка, предмет і метод дослідження
Соціальна економіка. Характерні риси соціальної економіки. Суб'єкти соціальної економіки. Соціоекономічна рівновага суспільства. Предмет соціальної економіки, її категорії і закони. Методологія соціальної економіки. Функції соціальної економіки. Еволюція теоретичних поглядів на людину. Соціальна економіка і економічна політика.

Тема 2. Людина у світі економіки

Людина як фактор і кінцева мета виробництва. Людські основи реформ в економіці. Потреби як основа економічної діяльності людини. Закон зростання потреб. Обмеженість ресурсів. Основні соціальні та економічні проблеми. Вибір в соціальній економіці. Економічні інтереси людини. Мотиви і стимули економічної діяльності людини. Економічна культура і свідомість людини. Економічне мислення. Економічна ментальність. Економічна поведінка людини. Економічні і соціальні результати суспільного виробництва. Ефективність суспільного виробництва.

Тема 3. Соціоекономічна роль сім'ї.

Людина в лоні сім'ї. Основні моделі сім'ї. Сутнісні сили сім'ї. Соціальні та економічні функції сім'ї. Потенціал сім'ї. Відтворення сім'ї. Домогосподарство. Економічні і соціальні відносини в сім'ї. Внутрішньосімейні відносини між батьками і дітьми, чоловіком і дружиною. Родинна економіка. Сімейний бюджет. Приватне домашнє господарство. Сім'я і житло. Сім'я та інститут спадкування.

Змістовий модуль 2. Соціально-економічні права і свободи людини.

Тема 4. Демократія і економічна свобода

Основоположні ознаки демократії. Сучасні проблеми і завдання демократії. Шлях до демократії в Україні. Демократія і ліберальне мислення. Економічний зміст демократії.

Демократія і економічна свобода. Свобода як чинник економічного розвитку. Свобода суспільного та економічного вибору. Взаємозв'язок свободи, детермінізму і альтернативності. Свобода і відповідальність. Економічний вимір свободи. Зміст і складові економічної свободи. Економічні права людини.

Тема 5.Право людини на власність

Економічні і соціальні функції власності. Інституціональні аспекти власності. Людина в системі відносин власності. Етапи становлення права власності в Україні. Класифікація прав власності. Інститут приватної власності. Власність

і підприємництво. Модель економічної поведінки підприємця. Формування культури підприємництва.

Структура відносин власності, участь людини в прибутках і управлінні. Становлення власника в процесі приватизації. Демократизація власності. Колективні, акціонерні підприємства. Проблеми зміни суб'єкта власності на землю.

Тема 6. Право людини на працю.

Право на працю в Україні. Повна та ефективна зайнятість. Людина на ринку праці. Доход від праці. Оплата праці як проблема ринку робочої сили. Ціна робочої сили. Мінімальна заробітна плата. Становлення нових форм доходів в ринковій економіці.

Соціальне партнерство в економіці. Соціоекономічні проблеми безробіття. Державна політика зайнятості.

Тема 7. Громадянин і держава: соціоекономічний аспект

Економічна свобода й демократія. Дискримінація й справедливість. Економіка соціального узгодження. Суспільний вибір. Соціальне партнерство. Громадянське суспільство.

Людина в економіці громадянського суспільства. Принципи функціонування та розвитку економіки громадянського суспільства. Економічна роль правової держави. Соціальна роль держави. Економічна влада в суспільстві. Державний захист економічних прав і свобод людини.

Тема 8. Соціальний захист і безпека людини.

Соціальна політика в контексті глобалізації. Роль держави в соціалізації економіки. Сутність соціальної політики. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Принципи соціальної політики. Цілі і пріоритети соціальної політики

Основи соціального захисту людини в ринковій економіці. Основні напрямки соціального захисту в Україні. Соціальна безпека і якість життя людини. Проблема багатства і бідності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Базові основи людини і економіки												
Тема 1. Людина і економіка: соціо економіка, предмет і метод дослідження	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 2. Людина у світі економіки	15	2	4			9	15					15
Тема 3. Соціо економічна роль сім'ї	10	2	4			4	10					10
Разом за змістовим модулем 1	35	6	10			19	35	2	1			32
Змістовий модуль 2. Соціально-економічні права і свободи людини												
Тема 4. Демократія і економічна свобода	15	2	4			9	15	2	1			12
Тема 5. Право людини на власність	10	2	4			4	10	2	1			7
Тема 6. Право людини на працю	10	2	4			4	10	2				8
Тема 7. Громадянин і держава: соціо економічний аспект	10	2	4			4	10		1			9
Тема 8. Соціальний захист і безпека людини*.	10	2	2			6	10					10
Разом за змістовим модулем 2	55	10	18			27	55	6	3			46
Усього годин	90	16	28			46	90	8	4			78

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. Теми семінарських занять

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Базові основи людини і економіки		
Тема 1. Людина і економіка:соціоекономіка, предмет і метод дослідження	2	1
Тема 2. Людина у світі економіки	4	-
Тема3. Соціоекономічна роль сім'ї	4	-
Разом за змістовим модулем 1	10	1
Змістовий модуль 2. Соціально-економічні права і свободи людини.		
Тема4. Демократія і економічна свобода	4	1
Тема 5. Право людини на власність	4	1
Тема 6. Право людини на працю	4	-
Тема 7. Громадянин і держава: соціоекономічний аспект	4	1
Тема 8. Соціальний захист і безпека людини*.	2	-
Разом за змістовим модулем 2	18	3
Усього годин	28	4

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття*

6. Самостійна робота (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
Модуль 1	
Змістовий модуль 1. Базові основи людини і економіки	
Тема 1. Людина і економіка: соціоекономіка, предмет і метод дослідження Еволюція теоретичних поглядів на людину. Соціальна економіка і економічна політика.	6
Тема 2. Людина у світі економіки Економічна культура і свідомість людини. Економічне мислення. Економічна ментальність. Економічна поведінка людини.	9
Тема 3. Соціоекономічна роль сім'ї Економічні і соціальні відносини в сім'ї. Внутрішньосімейні відносини між батьками і дітьми, чоловіком і дружиною.	4
Разом за змістовим модулем 1	19
Змістовий модуль 2. Соціально-економічні права і свободи людини.	
Тема 4. Демократія і економічна свобода Сучасні проблеми і завдання демократії. Шлях до демократії в Україні. Демократія і ліберальне мислення.	9
Тема 5. Право людини на власність Структура відносин власності, участь людини в прибутках і управлінні. Становлення власника в процесі приватизації. Демократизація власності. Колективні, акціонерні підприємства.	4
Тема 6. Право людини на працю Соціальне партнерство в економіці. Соціоекономічні проблеми безробіття. Безробіття в Україні.	4
Тема 7. Громадянин і держава: соціоекономічний аспект Громадянське суспільство. Людина в економіці громадянського суспільства. Принципи функціонування та розвитку економіки громадянського суспільства	4
Тема 8. Соціальний захист і безпека людини. Соціальна безпека і якість життя людини. Проблема багатства і бідності. Бідність в Україні.	6
Разом за змістовим модулем 2	27
Усього годин	46

6. Самостійна робота (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
Модуль 1	
Змістовий модуль 1. Базові основи людини і економіки	
<p>Тема 1. Людина і економіка:соціоекономіка, предмет і метод дослідження. Еволюція теоретичних поглядів на людину. Соціальна економіка і економічна політика.</p>	6
<p>Тема 2. Людина у світі економіки Людина як фактор і кінцева мета виробництва. Людські основи реформ в економіці. Потреби як основа економічної діяльності людини. Закон зростання потреб. Обмеженість ресурсів. Основні соціальні та економічні проблеми. Вибір в соціальній економіці.Економічні інтереси людини. Мотиви і стимули економічної діяльності людини. Економічна культура і свідомість людини. Економічне мислення. Економічна ментальність. Економічна поведінка людини. Економічні і соціальні результати суспільного виробництва. Ефективність суспільного виробництва.</p>	9
<p>Тема3. Соціоекономічна роль сім'ї Людина в лоні сім'ї. Основні моделі сім'ї. Сутнісні сили сім'ї. Соціальні та економічні функції сім'ї. Потенціал сім'ї. Відтворення сім'ї. Домогосподарство. Економічні і соціальні відносини в сім'ї. Внутрішньосімейні відносини між батьками і дітьми, чоловіком і дружиною. Родинна економіка. Сімейний бюджет. Приватне домашнє господарство. Сім'я і житло. Сім'я та інститут спадкування.</p>	4
Разом за змістовим модулем 1	19
Змістовий модуль 2. Соціально-економічні права і свободи людини.	
<p>Тема4. Демократія і економічна свобода Сучасні проблеми і завдання демократії. Шлях до демократії в Україні. Демократія і ліберальне мислення.</p>	9
<p>Тема 5. Право людини на власність Структура відносин власності, участь людини в прибутках і управлінні. Становлення власника в процесі приватизації. Демократизація власності. Колективні, акціонерні підприємства.</p>	4
<p>Тема 6. Право людини на працю Соціальне партнерство в економіці. Соціоекономічні проблеми безробіття.</p>	4
<p>Тема 7. Громадянин і держава: соціоекономічний аспект</p>	4

<p>Економічна свобода й демократія. Дискримінація й справедливість. Економіка соціального узгодження. Суспільний вибір. Соціальне партнерство. Громадянське суспільство. Людина в економіці громадянського суспільства. Принципи функціонування та розвитку економіки громадянського суспільства. Економічна роль правової держави. Соціальна роль держави. Економічна влада в суспільстві. Державний захист економічних прав і свобод людини.</p>	
<p>Тема 8. Соціальний захист і безпека людини. Соціальна політика в контексті глобалізації. Роль держави в соціалізації економіки. Сутність соціальної політики. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Принципи соціальної політики. Цілі і пріоритети соціальної політики Основи соціального захисту людини в ринковій економіці. Основні напрямки соціального захисту в Україні. Соціальна безпека і якість життя людини. Проблема багатства і бідності.</p>	6
Разом за змістовим модулем 2	27
Усього	46

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Заочна форма навчання

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння загальних закономірностей, принципів і методів відображення людини в економічній теорії, її цілей та мотивів діяльності, вибору благ та ресурсів.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Людина і економіка» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Людина і економіка» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Людина і економіка» для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання, правильно виконані тестові завдання.

9. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;
- семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;
- мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації;

- дидактичні ігри – метод імітації (наслідування, відображення) ухвалення управлінських рішень в різноманітних ситуаціях згідно правил, які вже розроблено або формуються самими учасниками, реалізується через самостійне вирішення здобувачами вищої освіти поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли є потреба самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

10. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені

робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних ним на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролю, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки "F", то

він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100- бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати аспірант за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобува може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамени) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 12 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю

допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на семінарських заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю; систематизації вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з курсу «Людина і економіка» забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Під час проходження підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Кожне з питань та тестові завдання оцінюються за шкалою від 0 до 10 балів.

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Людина і економіка»
(денна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
28 балів					42 бали						
	Т 1	Т 2	Т 3	Модульний контроль 10	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Модульний контроль 12	
Кількість балів за видами робіт, всього:	6	6	6		6	6	6	6	6		6
в т.ч.: активність на семінарських заняттях	4	4	4		4	4	4	4	4		4
виконання самостійної роботи	2	2	2		2	2	2	2	2		2
										30	100

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Людина і економіка»
(заочна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)									Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
15 балів				25 балів							
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8			
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5	5	5	5	5			
в т.ч.: активність на семінарських заняттях	4	-	-	4	4	-	4	-			
виконання самостійної роботи	1	5	5	1	1	5	1	5			
									30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

12. Методичне забезпечення

1. Костюк В.С. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Людина і економіка» для здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності 051 Економіка. Умань, 2021. 27 с.

2. Костюк В.С. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Людина і економіка» для здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності 051 Економіка. Умань, 2021. 12с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Атаманюк Р.Ф., Атаманюк Е.А. Соціальна економіка: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2020. – 203с.
2. Соціальна економіка : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. – [електронне видання]. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 56 с.
Г. В. Герасименко Людський розвиток // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=59918
3. Коваленко О.М., Мазник Л.В. Соціальна економіка: Конспект лекцій для студентів напряму 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» денної форми навчання. – К.:НУХТ, 2013. – 170 с.
4. Соціальна економіка : навч. посіб. / Кол. авт. О.О. Беляєв, М.І. Діба, В.І. Кириленко та ін. К. : КНЕУ, 2005. 196 с.
5. Круш П.В. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 320 с.
6. Приятельчук О.А. Формування концепції соціальної людини в сучасних економічних моделях/Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 30 (69). №4, 2019.С.100-106
7. Почепцов Г.М. Від людини розумної до людини розслабленої. Як на наших очах відбувається трансформація людства. URL: <https://dt.ua/socium/vid-lyudini-rozumnoyi-do-lyudini-rozslablenoyi-313087.html>

8. Приятельчук О.А. Скандинавський регіон світового господарства. Феномен соціалізації економіки : монографія. Київ : ВАДЕКС, 2019. 416 с. 10.
9. Прудникова О.В. Інформаційна культура і формування «людини інформаційної». Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія : Політологія. 2016. № 2. С. 154–165.
10. Ткачук І. Людина в основі наукових досліджень вчених-економістів/ Ефективна економіка № 12, 2017.
11. Юрій С., Козюка В. Економічна теорія: політична економія. Навчальні форми контролю та презентацій. Навч. пос. К.:ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2021.- 266с.
12. Юрій С. Економічна теорія: політична економія. Підручник. К.:ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2021.- 604с.

Допоміжна

1. Волкова М.В., Шевченко В.С. Роль соціального підприємництва у
2. забезпеченні сталого розвитку України. Соціальна економіка. 2016. Том 51. №1. с. 25-29.
3. Косенкова Т.В. Домінанти соціально-економічного розвитку регіонів України. Соціальна економіка. 2018. Випуск 5. с. 26-36.
4. Сокур М.Б. Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку України в умовах глобальних викликів. Соціальна економіка. 2020. Випуск 60. с. 38-46.
5. Корнієнко О.В. Проблеми бюджетного фінансування соціальної сфери та шляхи вирішення. Економічний простір: зб. наук. праць. 2011. Вип. 46. С.172-179.
6. Кочемировська О.А. Основні напрями оптимізації системи соціального захисту в Україні. К., НІСД, 2012. 54 с.
7. Лантінова Г. С. Економічні моделі людини у проблемному полі сучасної філософії економічної освіти / Г. С. Лантінова // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія. - 2014. - Вип. 42. - С. 240-247.

13. Балакірєва О.М. Економічна культура населення: соціологічний вимір/Роль економічної науки у суспільному розвитку: До 100-річчя НАН України : матеріали круглого столу (Київ, 22 листопада 2018 р.).– Електрон. дані. – К., 2018. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/scc/9.pdf>
14. Резнік О. Динаміка патерналістських настанов в Україні: від ціннісного підґрунтя до раціоналізації соціоекономічного статусу. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Вип. 3(17). 2016. С. 331–339.
15. Балакірєва О.М., Дмитрук Д.А. Динаміка суспільно-політичних настроїв: грудень 2017 року. Український соціум. 2017. № 4(63) С. 145–167;
16. Балакірєва О.М., Дмитрук Д.А. Динаміка соціально-економічних оцінок і очікувань населення України наприкінці 2017 р. Український соціум. 2018. № 1(64) С. 95–111.
17. Ручка А., Наумова М. Динаміка ціннісних пріоритетів громадян України за період 1991– 2016 рр. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Вип. 3(17). 2016. С. 57–67.
18. Возьний К. Економічна поведінка людини та її ментальні мотиви / Актуальні проблеми економіки. №5(95), 2009.
19. Яковенко Р. «Людина економічна» та її еволюція/ Наук.праці Кіровоградського нац. техн. університету. Економічні науки, 2015, вип. 27.
20. Предко О.І. Вчення про «економічну людину»: зміна парадигм / Економіка та держава. № 6. 2015. С. 50-60.
21. Бондаренко О. Сучасна «економічна людина» та цінності розвитку економічної культури: людиновимірність економічного розвитку/http://eir.zp.edu.ua/bitstream/123456789/2963/1/Bondarenko_The%20modern_economic.pdf
22. Костюк В. С. Проблема нерівності в доступі до якісного медичного обслуговування та шляхи її вирішення/Збірник наукових праць УНУС. № 97. Частина 2. С. 177-188
23. Костюк В. С., Безпаленко О. В., Костюк А. Я. Економічна функція сімейних домогосподарств в новій економіці / Міжнародний науковий журнал

"Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. -
№4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-4-7185>

24. Костюк В.С., Котвицька Н.М., Фицик Л.А. Новітній досвід вимірювання якості життя для планування розвитку *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2018. № 93. Ч. 2. С.178-188.
25. Бурляй А.П., Костюк В.С., Смолій Л.В., Осіпова А.А. Сучасні теорії економічного розвитку: соціальні аспекти *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2021. № 98. Ч. 2. С.211-221.

Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. Бібліотечний інформаційно-освітній портал
2. Віртуальна електронна бібліотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>
3. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name/>
4. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Українська бібліотека – «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>
7. Google Scholar — пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Ресурси органів державної влади:

1. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.

6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL:
<http://www.minfin.gov.ua>.

7. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>

Інтернет-ресурси:

1. Financial Times <http://ft.com>

2. Business Week www.businessweek.com

3. The Economist www.economist.com

4. Європейський союз www.europe.eu.int

5. Міжнародний валютний фонд www.imf.org

6. Світовий банк www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/>

7. Організація об'єднаних націй <https://www.un.org/ru/>

15. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік.

Викладання навчальної дисципліни «Людина і економіка» розпочато в 2021-2022 н.р. у зв'язку з внесеними змінами до освітньо-професійної програми «Економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».